

Мазкова Н.В.

вчитель вищої категорії,

Бобровицький заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 1

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ

Глобалізація сучасного інформаційного світу призвела до утвердження медіа культури практично в усіх галузях людського життя, в тому числі і в освітньому просторі. Сучасні інформаційні технології відіграють значну роль у формуванні ціннісних орієнтацій сучасної молоді.

На сьогоднішній день використання комп'ютерних технологій стає найефективнішим засобом вивчення географії у школі. Нові інформаційні технології мають величезний діапазон можливостей для збагачення навчально-виховного процесу в сучасній школі та системи освіти в цілому. Одним з таких дидактичних засобів, який розвиває потенціал, є мультимедія.

Мультимедійна форма вираження навчальної інформації найбільш актуальна на сьогоднішній день у зв'язку з комп'ютеризацією процесу освіти. З метою розвитку особистості потрібно враховувати, що навчальний матеріал повинен сприяти розвитку мислення та пізнавальної активності та забезпечувати індивідуальну траєкторію навчання. Включення інформаційних мультимедійних технологій робить процес навчання більш технологічним і результативним. Комп'ютер дозволяє робити уроки не схожими один на інші. Це відчуття постійної новизни сприяє розвитку в учнів інтересу до навчання, їх пізнавальної активності.

У сучасній географічній освіті на перший план виходить завдання створення умов та ресурсного забезпечення для функціонування середовища, яке сприяє формуванню компетентності. Вирішити дане завдання можна, використавши сучасні освітні технології. Таким чином, однією з цілей географічної освіти є «навчити учнів працювати з різними джерелами географічної інформації».

Для сучасного школяра комп'ютер – джерело інформації, що сприяє його самовияву, засіб для спілкування з ровесниками. Традиційні уроки не втратили свого значення, та на них дитина більшу частину заняття залишається пасивним спостерігачем. При бездіяльності, як відомо,

втрачається цікавість до предмета. Дитяча увага базується на інтересі. Комп'ютер – це цікаво, це престижно в молодіжному середовищі, це безмежне поле інформації для наставника й учня.

Найважливішим завданням сучасності ми вважаємо реалізацію особистісно-орієнтованого підходу до навчання учнів, коли учень із об'єкта педагогічного впливу стає суб'єктом творчої діяльності, що значною мірою впливає на досягнення ним більш високого рівня знань і вмінь, розвитку в школярів пізнавальної самостійності та інтересу до вивчення предмету.

При застосуванні мультимедійних технологій на уроці ми маємо дві основні переваги – якісну і кількісну. Якісно нові можливості очевидні, якщо порівняти словесні описи з безпосереднім аудіовізуальним уявленням. Кількісні переваги виражаються в тому, що мультимедіа середовище багато вище по інформаційній щільності. Дійсно, одна сторінка тексту, як відомо, містить близько 2 Кбайт інформації. Учитель вимовляє цей текст приблизно в перебігу 1-2 хвилин. За ту ж хвилину повноекранне відео приносить близько 1,2 Гбайт інформації.

Відомо, що географія – наука інформаційна. Іншими словами, особливість географії така, що для якісного використання методу інтерпретації фактів необхідна їх чітка багаторівнева класифікація. Саме цьому і сприяє використання комп'ютерних технологій, а саме – мультимедійних презентацій.

Географічні об'єкти, що вивчаються, такі, як гори і рівнини, моря і океани, промислові підприємства і сільськогосподарські угіддя, не можуть бути показані учням безпосередньо. Тому можна використовувати на уроці демонстраційні засоби: карти, анімації, відеозаписи, слайди – що сприяє формуванню у учнів образних представлень.

Включення в презентацію завдань, тестів, питань, дидактичних ігор різного рівня складності дозволить актуалізувати наявні у дітей знання, закріпити і узагальнити отримані в ході уроку відомості, здійснюючи диференційований і індивідуальний підхід до учнів [4].

Цінністю застосування мультимедійних презентацій на уроках географії є:

- інтенсифікація всіх рівнів навчально-виховного процесу;
- багатоаспектний розвиток школяра;

- ефективніше використання навчального часу;
- можливість зворотнього зв'язку з кожним учнем;
- наочність поданого навчального матеріалу;
- можливість розвитку просторового мислення з предметів природничо-математичного циклу;
- оперативність одержуваної інформації;
- підсилення мотивації навчання шляхом активного діалогу учня з комп'ютером.

Використовуючи мультимедійні засоби на уроках географії, зокрема презентації, учитель інтенсифікує процес навчання, робить його більш наочним і динамічним. Ефективне використання комп'ютера на уроці, уміле поєднання педагогічної майстерності та можливостей комп'ютерної техніки дозволяє вчителю підвищити якість знань, активізувати пізнавальну діяльність учнів [1].

За допомогою використання мультимедійних презентацій можна розвивати навички самостійної діяльності учнів. Наприклад, при поясненні нового матеріалу вчитель може не виводити на екран текстову інформацію, а на етапі закріплення при повторному перегляді всієї презентації або її фрагментів запропонувати учням самим скласти невеликі тексти до ілюстрацій, а потім порівняти їх з оригіналом. На екрані можна демонструвати план розповіді, де послідовно, по ходу викладу, буде виділятися (кольором, шрифтом або підкресленням) той пункт плану, який повинен розкрити учень. Поруч з планом можуть з'являтися слова-підказки або опорні сигнали. Коли відповідає слабкий учень, поруч з планом або опорними словами можуть розміщуватися ілюстрації [1].

Різноманітна робота зі змістом мультимедійної презентації може проводитися і після її перегляду: опис по пам'яті вподобаних ілюстрацій, відеофрагментів; складання питань до окремих матеріалів слайда; відповіді на питання, поставлені учителем до, під час або після перегляду презентації; виконання замальовок, заповнення таблиць тощо.

Для розвитку логічного мислення учнів, можна складати невеличкі головоломки та логічні ланцюжки, які записуються не на дошці, а на комп'ютері, а потім, за допомогою мультимедійної презентації, використовуються на уроці.

Застосування на уроці комп'ютерних тестів і діагностичних комплексів дає змогу за короткий час отримувати об'єктивну картину рівня засвоєння матеріалу і своєчасно його скоригувати. Як результат – формуються ключові та предметні компетентності учнів, адже ця робота пов'язана з культурою мислення, аналітичною рефлексією, вчить самостійно приймати рішення. Так, на підсумковому етапі уроку під час закріплення програмового матеріалу учні розгадують кросворди, тести [3].

Робота учнів з мультимедійною навчальною презентацією не повинна обмежуватися тільки прослуховуванням коментарів вчителя і переглядом відеоряду. Діяльності дітей необхідно надати активний характер. Спираючись на зорові образи конкретних географічних об'єктів і природних явищ, школярі під керівництвом учителя повинні вчитися порівнювати, аналізувати, виділяти головне, робити узагальнення. Це все сприяє розвитку в учнів самостійної діяльності.

Можна сказати, що найвища ступінь засвоєння матеріалу відбувається тоді, коли працює декілька органів. Це вказує на те, що мультимедійна презентація – оптимальний варіант для кращого засвоєння знань учнями. Використання презентацій збагачує урок, робить його цікавим і незабутнім. Такий супровід дозволяє отримувати дітям інформацію не тільки на слух, а й візуально.

Отже, використання мультимедійних презентацій на уроках географії дозволяє підвищити якість навчання, зробити його динамічним, забезпечує реалізацію низки дидактичних принципів: наочності, доступності, індивідуального підходу, самостійності в навчальній діяльності учня.

Демонстрація презентації на уроках географії дозволяє вчителю за короткий проміжок часу передати такий обсяг відомостей, що неможливо пояснити при словесному викладі з використанням інших засобів навчання. Використання зображень, географічних карт, фрагментів навчальних кіно-відеофільмів і телепередач, надасть позитивний вплив на формування більш чітких уявлень про досліджувані географічні об'єкти або явища.

Список використаних джерел:

1. Буряк В.К. Самостійна робота як вид навчальної діяльності школяра / В.К. Буряк // Рідна школа. – 2001. – С. 49–51.
2. Вірченко П.А. Використання інформаційних та мультимедійних технологій на уроках географії / П.А. Вірченко // Географія. – 2004. – С. 15–16.
3. Гудима В.Н. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у викладанні географії. [Електронний ресурс] / В.Н. Гудима. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.radomyshl-school4.edukit.zt.ua>
4. Душина И.В. Педагогические технологи обучения географии / И.В. Душина // География в школе – 2001. – С. 49–53.

Марченко А.А.

*кандидат педагогічних наук, викладач,
Криворізький державний педагогічний університет*

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕС ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ

Однією з визначальних особливостей сучасного суспільства є його розвиток на базі всебічних інновацій. Даний процес реалізовується й в освітній галузі, де вимога переходу до інноваційної освіти, зумовлена викликами сьогодення й належить до пріоритетних напрямів державної політики України в контексті інтеграції вітчизняної освітньої галузі до європейського та світового освітнього простору. Зараз перед вищими навчальними закладами стоїть завдання системного підвищення якості освіти, модернізації її змісту, розробка й упровадження освітніх інновацій та інформаційних технологій, створення умов для якісної підготовки фахів, підготовка яких відповідатиме вимогам сучасного ринку праці.

Освітній процес у вищому навчальному закладі повинен бути побудований на основі залучення сучасних інноваційних методів навчання, що забезпечить максимальну інтенсифікацію навчання студентів з метою здобуття професійних компетентностей. Значною мірою це залежить від особливостей заняття: його змісту, організації, методики, дій викладача.